

TIBB M KROB YOLOJ ANAB L M DALI
PARAZ TOLOJ LABORATUVARI H ZMET TAL MATI

DOKÜMAN NO	ML.TL.28
YAYIN TAR H	25.03.2016
REV ZYON NO	00
REV ZYON TAR.	-
SAYFA	1 / 2

1. **AMAÇ:** Bu talimatın amacı, Paraziter hastalıklara tanı koymak için bir sistem olu turmaktır.

2. **KAPSAM:** Bu talimat tüm laboratuvarı kapsar.

3. **KISALTMALAR :**

- **ARB:** Asidoresistand boyama
- **BOS :** Beyin Omurilik Sıvısı

4. **TANIMLAR:--**

5. **SORUMLULAR:**

- Parazitoloji BD Ba kanı
- Tıbbi Mikrobiyoloji Lâboratuvarı Teknisyenleri, Ara tırma Görevlileri

6. **FAAL YET AKI I :**

6.1. Çe itli parazitolojik tetkikler amacıyla Mikrobiyoloji laboratuvarına gelen örnekler (Dı kı, kan, BOS ve doku örnekleri gibi) ilgili laboratuvar protokol defterine kayıtları yapıldıktan sonra istenilen tetkikin amacına yönelik ön i leme alınır

6.2.Dı kı örne inin parazitolojik incelenmesi:

1. Barsak parazitlerinin tanımlanmasına yönelik örnekler a zı iyi kapanan temiz plastik kaplarla parazitoloji laboratuvarına ula tırılır.
2. Gelen dı kı kapları ve istek belgeleri barkodları numaralanır ve protokol defterine kayıtları yapılır. Daha sonra dı kıda bulunabilecek parazit parçaları, larvaları ya da parazitin kendisinin görülebilmesi ve özellikle amipli dizanteri gibi olgularda parazitin kan-mukus, varlı ı ya ta ıyıp ta ımamasının incelenmesi amacıyla kaptaki dı kı örne i bir eküyon çubu u yardımıyla karı tırılarak makroskopik olarak incelenir.
3. Herhangi bir pozitif bulgu varsa kaydedilir. Daha sonra kapların içerisine %5'lik parmalinli su ya da doymu tuzlu su doldurulup, eküvyon çubu uyla süspansiyon hale getirilir.
4. Üzeri numaralanmı tüpler içerisine huni yardımıyla 2 kat gazlı bezden süzülür, 1500 devirde 5 dakika santrifuj edilir. Tüplerin üzerindeki sıvı kısım dökülüp, üzerine tekrar 5 ml. su ilave edilip 2 dakika kadar tekrar santrifuj edilir. Tüpün dibindeki çözültiden bir miktar alınıp 1 damla lugol ya da eozin yardımıyla mikroskopta 10x ve40x büyütmede incelenir.
5. Dı kı örne inin amip yönünden incelenmesi isteniyorsa dı kı örne i hastadan alındıktan sonra mümkün olabilecek en kısa sürede (en fazla 30 dk.) e er varsa sulu dı kı örne inin kanlı mukuslu kısmından alınan bir miktar örnek 1 damla serum fizyolojikle incelenmelidir. Yine Blastocystis paraziti içinde aynı i lem uygulanmaktadır.
6. üpheli kist ve trofozoit içeren örnekler Trichromla boyanarak 100 x objektifle ayrıntılı inceleme yapılmalıdır. *Cryptosporidium*, *Cyclospora* ve *Microsporidra* sp. üpheli örnekler için modifiye ARB yöntemi ile boyanarak inceleme yapılmalıdır.
7. Benzer ekilde dı kının ya , eritrosit, lokosit yönünden incelenmesi isteniyorsa da direkt olarak aynı i lem yapılarak incelenmelidir.
8. Barsak parazitlerinin ara tırılmasında negatif sonuç verebilmek için 10 gün içerisinde en az 3 örne in incelenmesi gerekir.
9. Dı kıda her zaman görülemeyen *Enterobius vermicularis* (kıl kurdu) paraziti için selobant yöntemi kullanılır. Bunun için çocukların anal bölgesinde sabah tuvalete gitmeden önce

TIBB M KROB YOLOJ ANAB L M DALI
PARAZ TOLOJ LABORATUVARI H ZMET TAL MATI

DOKÜMAN NO	ML.TL.28
YAYIN TAR H	25.03.2016
REV ZYON NO	00
REV ZYON TAR.	-
SAYFA	2 / 2

effaf bant birkaç kez yapı tırılıp kaldırılarak lam üzerine yapı tırılır bu ekilde laboratuvarımıza gelen örnek 10X ve 40X büyütmede mikroskopta incelenir, varsa parazit yumurtaları kaydedilir.

10. Ayrıca pediatri ve hemotoloji ve gastroenteroloji bölümlerinden gelen ve ishali olgularda dı kı örneklerinden direkt mikroskopik preparatlar hazırlanarak ARB ya da modifiye asit-fast boyanarak *Cryptosporidium*, *Cyclospora* ve *Microsporidra sp.* varlı ı ara tırılır.
11. Özel istek yapıldı ı taktirde dı kı örneklerinde *Entamoeba histolytica* kültürü yapılır veya *Giardia ntestinalis*, *Entamoeba histalytica* *Cryptosporidium sp.* gibi parazitler için antijen arayan testler yapılır.
12. Kan, BOS, vücut sıvısı ve doku örnekleri protokol defterlerine kayıt edildikten sonra istenilen tetkik ve kullanılan metoda göre seroloji ya da ELISA laboratuvarlarında de erlendirmeye alınır.
13. Sıtma tanısı için ate li dönemde hastanın parmak ucundan alınan kandan ince yayma ve kalın damla yayma yapılp Giemsa veya Wright ile boyanarak incelenir. Ayrıca hızlı tanı testleri (kart test) ile Ab varlı ı bakılır.
14. *Leishmania sp.* ve *Trypanosoma sp.* için kan, kemik ili i, yara yeri örne i alınıp doku boyalarından birisiyle boyanır ve özel besiyerleriyle kültürleri ve formal gel testleri yapılır.
15. *Toxoplasma gondii* için Latex veya EIA yöntemi ile IgG, IgM, IgA antikorları ara tırılır
16. Kist hidatik tanısında indirekt Hemaglutinasyon ve ELISA IgG ile antikor ara tırılır.
17. *Toxocora canis* tanısında EL SA IgG ile antikor ara tırılır.
18. Ürogenital sistemde yerle en *Trichomonas vaginalis* paraziti için vagina, üretra salgısı ve prostat salgısı, serum fizyolojik ya da transport besiyerleri içeresinde laboratuvara ula ır ula tırılır hemen özel besiyerlerine ekilir, direkt yaymaları yapılarak taze ya da boyanarak incelenir.
19. *Trichomonas vaginalis*, *Schistosoma sp* ve *Myiasis* parazitleri için idrar örne i santrifuj edilerek dipteki kısım mikroskopta incelenir.
20. Ekto parazitlerin (bit, uyuz, demodex sp. vb.) incelenmesinde deri kazıntı örne i, biyosi materyali, kıl dibi incelenmeleri yapılır.

7. LG L DÖKÜMANLAR: --

HAZIRLAYAN TIBB M KROB YOLOJ ANAB L M DALI Ö RET M ÜYES	KONTROL EDEN KAL TE YÖNET M D REKTÖRÜ	ONAYLAYAN BA HEK M
--	--	-------------------------------------